

Asia: VN/21301/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi hoitotakuusta

Lausunnonantajan lausunto

Onko vastaaja

Muu järjestö

Kannatatteko hoitoon pääsyn 7 vuorokauden enimmäisajasta luopumista ja 14 vuorokauden säätämistä pysyväksi hoitoon pääsyn enimmäisajaksi perusterveydenhuollon avosairaanhoidossa?

Kyllä

Mitä toimia alueellanne/toiminnassanne on tehty ja ollaan tekemässä 14 vuorokauden hoitotakuuseen pääsemiseksi?

-

Mitä haasteita alueellanne on tiukentuvan hoitotakuusääntelyn noudattamisessa?

-

Miten arvioitte tilanteen kehittyvän?

-

Avovastaus

Näkeminen ja silmäterveys NÄE ry (myöhemmin NÄE) kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Esitämme lausuntonamme seuraavaa:

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi, jossa ehdotetaan seitsemän vuorokauden hoitoon pääsyn enimmäisajasta (voimaan 1.11.2024) kiireettömässä perusterveydenhuollon sairaanhoidossa luopumista. Esityksessä hoitoon pääsyn enimmäisajaksi säädettäisiin 14 vuorokautta 1.9.2023 voimaan tullutta väliaikaista lainsäädäntöä vastaavasti.

Hallituksen esityksen tavoitteena on turvata julkisessa terveydenhuollossa kiireettömään hoitoon pääsy kohtuullisessa ajassa. Tarkoitus on nyt sovittaa sääntely paremmin hyvinvointialueiden tosiasiallisiin mahdollisuuksiin antaa palvelut laissa säädetyssä enimmäisajassa henkilöstövaje ja muut palvelujärjestelmän toimivuuteen liittyvät asiat huomioiden.

Lisäksi esityksen taustalla on pyrkimys tasapainottaa julkista taloutta. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2023 budjettilakina.

Hoitotakuun toteuttaminen

Viime vaalikaudella hyväksytty lainsäädäntö hoitotakuun vaiheittaisesta kiristämisestä on NÄE ry:n mielestä sinänsä kannatettava. Perusterveydenhuollon kiireettömän hoidon hoitotakuun kiristyminen 14 vuorokauteen tuli voimaan 1.9.2023 ja lopulliseen tavoiteaikaan oli tarkoitus siirtyä 1.11.2024. Silloin perusterveydenhuollossa hoitotakuaika olisi lyhentynyt 7 vuorokauteen.

NÄE pitää esitys nyt lausuttavana olevaa esitystä perusterveydenhuollon hoitotakuun kiristämisen siirtämisestä 1.11.2024 vuoden 2028 alkuun realismina. 1.9.2023 voimaan tulleen hoitotakuun tulee ensin toteutua, ennen kuin kiristämistä voidaan jatkaa. Hoitotakuun toteutumisessa pitää velvoittaa hyvinvointialueet hyödyntämään yksityisen sektorin palvelutarjontaa niin ostopalveluin kuin palvelusetelin laajalla käyttöönnotolla; erityisesti tilanteissa, joissa hoitotakuuajat eivät toteudu.

Täydennyksenä perusterveydenhuollon hoitotakuaikojen lyhentämiselle NÄE esittää, että myös erikoissairaanhoidon hoitotakuuajat puolitetaan kuudesta kuukaudesta kolmeen kuukauteen. Lisäksi NÄE kiirehtii hallitusohjelman kirjausta laskea julkisen sektorin yksikkökustannukset yhteismitallisella tavalla.

NÄE pitää kestävämmänä lausuttavaan esitykseen sisältyvää kannanottoa, jonka mukaan hyvinvointialueiden tulisi kasvattaa omaa avohoitokapasiteettiaan muutosta vastaavasti. Oman kapasiteetin kasvattamisen sijaan hyvinvointialueiden tulisi ottaa palvelusetelit laajasti käyttöön ja ostaa palvelua yksityisiltä palveluntuottajilta.

Lisäksi NÄE huomauttaa, että tällä hetkellä silmätautien hoidossa jonoa syntyy nopeammin kuin että vanhaa voidaan purkaa eikä hoidontarpeen arviointi perusterveydenhuollon yksiköissä käytännössä toteudu lain 1.9.2023 edellyttämällä tavalla. Jos hoidontarpeen arvioinnin ja hoitotakuun halutaan silmäterveydenhuollon osalta tosiasiallisesti toteutuvan, on välttämätöntä poistaa uudistuksen osana nopealla aikataululla terveydenhuollon ammattihenkilöasetuksen 564/1994 16§:n optikkotoiminnan ei-lääketieteelliset rajoitukset.

NÄE:n mielestä on tärkeää, että valtiovalta kannustaa hyvinvointialueita hyödyntämään kaikkia resursseja hoidon saatavuuden parantamiseksi.

Tast Panu
Näkeminen ja silmäterveys NÄE ry